AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2015 / 142 • Kasım

İSVİÇRE'DE MAĞDUR EDİLEN TÜRKLER

Ali Murat TAŞKENT

Analist (2015-2017)

Bilindiği üzere, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Büyük Dairesi, 15 Ekim 2015 tarihinde Perinçek v. İsviçre davasına ilişkin kararını açıklamıştır. Büyük Daire, İsviçrenin Doğu Perinçekin ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiğini tespit etmiş, 1915 olayları ile ilgili Ermeni soykırımı iddialarını uluslararası bir yalan olarak nitelendirdiği için dava açılan Doğu Perinçekin İsviçre mahkemeleri tarafından haksız yere mahkum edildiğine hükmetmiştir.

AİHMin verdiği bu nihai karar Avrupa Konseyine üye ülkeler bakımından bağlayıcıdır ve içtihat oluşturmaktadır. Dr. Perinçekin ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini ortaya koyan bu karar sonucunda, İsviçrenin gelecekte bu tür ihlallerin yaşanmasını engellemek için kanunlarında veya uygulamalarında gerekli düzeltmeleri yapması beklenmektedir.

Öte yandan, İsviçre, geçmişte ifade özgürlüklerini ihlal ettiği ve de AİHMne başvurmayan üç Türkün -Ali Mercan, Ethem Kayalı ve Hasan Kemahlı- mağduriyeti için ne yapacaktır?

Hatırlanacağı üzere, 16 Ekim 2008 tarihinde Winterhur mahkemesi, 30 Haziran 2007 tarihinde Winterthurda düzenlenen bir toplantıda Ermeni soykırımını tarihsel ve uluslararası bir yalan olarak nitelediği için Ali Mercanı suçlu bulmuştu. Aynı zamanda, Bern ve Zürih Atatürkçü Düşünce Dernekleri başkanları Ethem Kayalı ve Hasan Kemahlı, toplantıyı düzenledikleri için bu suça iştirak ettikleri gerekçesiyle mahkeme tarafından suçlu bulunmuştu. Davalıların temyiz başvuruları, 9 Şubat 2010 tarihinde Zurih Kantonu Temyiz Mahkemesi tarafından, daha sonra 16 Eylül 2010 tarihinde İsviçre Federal Mahkemesi tarafından reddedilmişti. Nihayetinde, davalılar para cezalarına çarptırılmıştı. [1][2]

İsviçre, Ali Mercan, Ethem Kayalı ve Hasan Kemahlı ihlal edilen haklarını nasıl telafi edecektir? Daha genel anlamda, yıllarca ifade özgürlüğü hakkından mahrum bıraktığı İsviçredeki Türk toplumu için ne yapacaktır?

İsviçre, 1915 olayları ile ilgili olarak ifade özgürlüğünü Türkler aleyhine kısıtlamasıyla bilinmektedir. İsviçre hükümeti, soykırım lobisinin politikaları doğrultusunda, Ermeni soykırımı söylemine muhalif görüşleri bastırmış ve Ermeni tarih anlatımını dayatmıştır. Ermenilerin propaganda yapmalarına izin verirken, Türklerin bu propaganda çalışmalara karşılık vermesine mani olmuştur.

Ayrıca, İsviçre yasaları Ermeni soykırımı söylemini reddetmeyi suç sayacak kadar ileri gitmiştir. Perinçek davası ve yukarıda değinilen üç Türke ilişkin davada görüldüğü üzere, görüşlerini açıkça ifade edenler İsviçre mahkemeleri tarafından mahkum edilmiştir. Genel olarak, 1915 olaylarına ilişkin Ermeni iddialarına karşı Türklerin kendilerini ve tarihlerini savunmaları engellenmiştir.

Bu bağlamda, AİHMin son kararı Türklerin İsviçre tarafından yıllarca mağdur edildiğini ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla, İsviçrenin bu karardan ibret alması gerekmektedir. Öncelikle, yukarıda da bahsedilen ifade özgürlüğü ihlallerinin engellenmesi için gerekli adımları atması gerekmektedir. Ayrıca, tek taraflı Ermeni tarih anlatımını dayatmayı kesmeli ve Türklerin serbestçe karşıt görüşlerini dile getirebilmelerini sağlamalıdır.

Tüm bunlara ek olarak, İsviçre bunca yıldır ifade özgürlüklerini kısıtladığı ve susturduğu Türklerden özür dilemelidir.[3] En başta, görüşlerini ifade ettikleri için mahkum ettiği Türklerden özür dilemelidir. Bu özürler, İsviçrede yaşayan Türk toplumuna yapılan haksızlıkların ve adaletsizliklerin en azından bir kabulü olacaktır.

[1] Ömer Engin Lütem, Olaylar ve Yorumlar, *Ermeni Araştırmaları*, sayı 36 (2010), ss. 51-52

[2] Pulat Tacar, Ermenilerin Soykırım Savın Yadsıyanları Cezalandırmak veya Türkiyeden Tazminat Almak Amacı ile Yaptıkları Yargı Mücadeleleri, *Ermeni Araştırmaları*, sayı 50 (2015), ss. 430-440

[3] Tanju Sümer, İsviçrede Türk Toplumunun İfade Özgürlüğünün Kısıtlanması, *AVİM*, http://www.avim.org.tr/yorumnotlarduyurular/tr/ISVICRE%E2%80%99DE-TURK-TOPLUMUNUN-IFADE-OZGURLUGUNUN-KISITLANMASI---Tanju-SUMER/4259

Yazar Hakkında :

Ali Murat Taşkent, Nisan 2015 ile Eylül 2017 arasında Avrasya İncelemeleri Merkezi □□□ (AVİM) analist olarak çalışmıştır. Taşkent, Kafkasya ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri üzerinde çalışmalar yürütmüştür.

Atıfta bulunmak için: TAŞKENT, Ali Murat. 2026. "İSVİÇRE'DE MAĞDUR EDİLEN TÜRKLER." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 142. Kasım 16. Erişim Ekim 30, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/ISVICRE-DE-MAGDUR-EDILEN-TURKLER

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır